

Міністерство освіти і науки України
Вище професійне училище №17

Методична розробка

**Формування активної життєвої позиції
здобувачів освіти в умовах становлення
громадянського суспільства**

**Розглянуто та схвалено:
на засіданні педагогічної ради
від 10.01.2025р
Протокол №14**

**Розробила: вихователь
Любов РЯБУХА**

**м. Дніпро
2024-2025 н.р.**

Зміст

Вступ _____	с.2-3
I. Теоретична частина	
1.1. Актуальність теми: постановка проблеми _____	с.4
1.2. Аналіз останніх досліджень і публікацій _____	с.5
II. Практична частина	
2.1. Виховна робота в гуртожитку – складова освітнього процесу - мотивація активної життєвої позиції _____	с.6-30
2.2. Робота студентського самоврядування – формування та розвиток активної життєвої позиції здобувачів освіти _____	с.31-40
2.3. Національно - патріотичне виховання – складова активної життєвої позиції здобувачів освіти сьогодення _____	с.41-51
2.4. Самоосвіта вихователя – підвищення компетентностей та кваліфікації _____	с.52-54
III. Висновки	
3.1. Узагальнення висновків _____	с.55
IV.Список використаної літератури _____	с.56-57
V. Додатки	

Вступ

В. Шекспір писав: «Увесь світ – театр. У ньому жінки, чоловіки – всі актори. І кожен не одну грає роль. Сім дій у п'єсі тій: немовля, школяр, юнак, коханець, солдат, суддя, старий!»

У театрі всі ролі визначені, а в реальному житті? Хто режисер сценаріїв театру життя? Третину свого життя людина навчається жити у світі складних суспільних відносин. У театрі ролі грають актори. Ми – актори театру життя. Суспільство чекає від нас бездоганної акторської гри, щоб за необхідності «зробити з каменяра філософа».

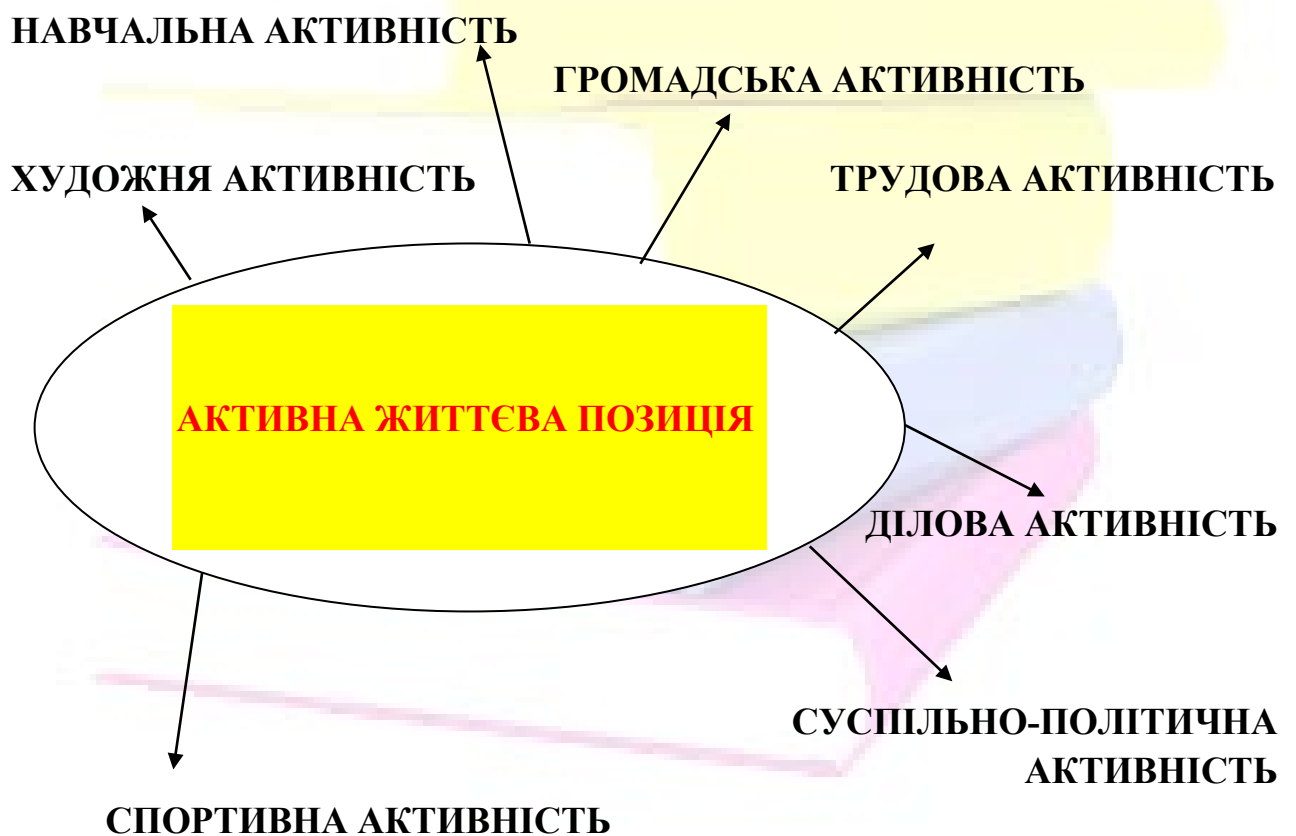
Тому метою сучасного освітнього процесу є не тільки сформувати необхідні компетенції, надати ґрунтовні знання з різних предметів, але й формувати громадянина, духовно й морально зрілу особистість, готову протистояти викликам глобалізації життя.

Цілком очевидно, що всі народи завжди прагнуть виховати своїх дітей чесними, сміливими, працелюбними. Відмінності тут лише в тому, як реально здійснюється їх соціалізація. Проблематика соціалізації сьогодні полягає в тому, що поява нових і радикальна зміна традиційних каналів соціалізації підростаючих поколінь у сучасному суспільстві призвели до збільшення кількості молодих людей, що ведуть асоціальний, аморальний спосіб життя [4].

У житті кожної людини важливу роль відіграє її активність – активне ставлення до оточуючої дійсності, навчання, суспільно-політичних подій, громадської, трудової, ділової, спортивної діяльності. Вважаю, що багатогранність поняття «активність» варто виразити більш об'ємним поняттям - «активна життєва позиція» і розглядати його, як одну з ключових компетентностей людини, яку треба формувати і розвивати протягом всього життя людини. Що ж включає в себе поняття «активна життєва позиція»? Переконана, що це комплексне поняття. Воно є показником громадянської зрілості людини і включає сукупність відношень особистості до оточуючої дійсності (суспільства, колективу, самого себе, природи, навчання, праці тощо) і проявляється в діяльності. Звичайно ж, що основний вплив на виховання людини здійснюється в закладах освіти. Основне їх завдання – сформувати таку систему знань, що дозволила б людині пояснювати, оцінювати та усвідомлювати зв'язки і відношення у суспільному житті, виробництві, сім'ї та праці. Заклад загальної середньої освіти формує основи якостей, необхідних для прояву активної життєвої позиції здобувачів освіти у майбутньому, сім'я підтримує, сприяє цьому процесу, заклади ж професійної освіти перетворюють закладені раніше основи у переконання, знаходять можливості застосування їх на практиці. Активна діяльність значною мірою

залежить від обізнаності людини, життєвих знань і умінь, які виникають на основі здобутих знань. В освіченої, знаючої людини ширший кругозір, повніше уявлення про навколишню дійсність, цілісніше уявлення про взаємообумовленість процесів і явищ. Тому вона, як правило, діє цілеспрямовано, творчо і активніше.

Отже, виходячи з суті складових активної життєвої позиції, вважаю, що ключова та визначальна роль у формуванні активної життєвої позиції належить закладам професійної освіти, бо основним засобом впливу на формування і розвиток складових активної життєвої позиції студентської молоді, є діяльність, активна участь у громадському житті, соціально-політичних подіях, різноманітних видах праці, спорті, художній самодіяльності тощо.

1.1. Актуальність теми

Дана робота присвячена формуванню та розвитку активної життєвої позиції здобувачів освіти, які мешкають в гуртожитку ВПУ №17, в умовах становлення громадянського суспільства. Доведено, що участь молодих людей у суспільному житті сприяє їх соціальній інтеграції, допомагає їм долати не лише свої особисті проблеми та труднощі, але й виклики сучасного суспільства. Проблема соціалізації молоді завжди була актуальною. Особливого значення набула за умов нестабільного соціально-економічного розвитку сучасної України, відсутності у неї стійких життєвих орієнтирів. Саме це й визначило *актуальність* даної теми.

Постановка проблеми

Ніщо так не звеличує особистість, як активна життєва позиція. Такої думки дотримується багато педагогів, психологів і пересічних громадян. Підтвердженням цього стали події, які відбуваються останнім часом. Тисячі молодих людей, хлопців і дівчат, за покликанням душі і серця добровільно стали на захист держави, бійцями і волонтерами, безкорисними помічниками української армії. Переважна більшість із них мають професійну освіту. В закладах професійної освіти вони, крім знань і умінь, отримали освітні компетентності, які в своїй сукупності сформували якісно нові утворення – патріотизм та активну життєву позицію. Патріотизм став реалізовуватись через життєву активність. Недарма наша освіта відповідно до «Закону про освіту» проголошена компетентною. Разом зі знаннями і вміннями вона повинна формувати ключові (освітні) компетентності, які в певному поєднанні, взаємодії будуть формувати новоутворення виховного характеру. Прикладом такого новоутворення є активна життєва позиція, котра, без заперечення, втілюється в життя в закладах професійної освіти.

Мета методичної розробки: з'ясувати зміст поняття «активна життєва позиція» та виділити засоби формування активної життєвої позиції у студентської молоді Вищого професійного училища №17 .

1.2. Аналіз останніх досліджень і публікацій

У педагогічній літературі можна зустріти різні підходи до визначення поняття «активна життєва позиція людини». Проте більшість педагогів вважають, що активна життєва позиція - це комплексне поняття. Воно є показником громадянської зрілості людини і включає сукупність відношень особистості до оточуючої дійсності (суспільства, колективу, самого себе, природи, навчання, праці тощо) і визначається в діяльності.

Різні аспекти формування активної життєвої позиції розглянуто в працях В. Киричук, Л. Помиткіна, О. Пометун О. Прашко та ін. [1– 3]. У сучасному світі багато уваги приділяється національній самосвідомості здобувачів освіти, згуртовується колектив за допомогою спільних справ, участі у заходах, зорієнтованих на патріотичне виховання, відродження культури, традицій, збереження мови, народу. Сьогодні, у період воєнного стану, постала проблема радикальної перебудови у сфері виховання, тому й виникла потреба передачі молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, з'явилася необхідність формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей. [4]

Відповідно Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18 травня 2019 року №286/2019, Листа МОН від 10.06.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», [18] Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України», «Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року» [17] в Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави й суспільства щодо розвитку національної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), формування в громадян почуття патріотизму, поваги до Конституції та законів України, соціальної активності й відповідальності за доручені державні й громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності й територіальної цілісності України, сповідування європейських цінностей. [9]

У практику виховної роботи введені нові нормативні документи, спрямовані на захист прав дітей, на безпеку їх життєдіяльності та вшанування традицій боротьби за соборність і незалежність України, а саме: Указ Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року» «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» від 9 лютого 2016 року № 42/2016.

2.1. Виховна робота в гуртожитку – складова освітнього процесу - мотивація активної життєвої позиції здобувачів освіти

Виховання – організований і цілеспрямований процес формування особистості. У сім'ї виховання є своєрідною передачею досвіду, накопиченого родиною і передається від старшого покоління до молодшого.

Виховання має різні напрямки, і де б не перебувала молода людина, вона всюди буде знаходитись під виховним впливом суспільства, громадських організацій, закладів освіти.

Система виховної роботи у професійно-технічному закладі освіти дає змогу вихователю розвивати пізнавальні здібності здобувачів освіти, забезпечити професійну самореалізацію особистості, виховувати таких громадян, які володіють системою загальнолюдських цінностей, духовними надбаннями українського народу, моральною, художньо-естетичною, правовою, трудовою та економічною культурою.

Виховання є найважливішою функцією суспільства з найдавніших часів. Без передачі суспільно - історичного досвіду від одного покоління іншому, без залучення молоді до соціальних і виробничих відносин неможливий розвиток суспільства, забезпечення культури та існування людської цивілізації. З розвитком суспільства змінюється і виховання: його мета, зміст, засоби.

Нашим дітям випало жити на зламі епох, бути свідками криз, природних катаклізмів, боротьби батьків за виживання родини, занепаду моральних цінностей, насадження культу речей, фізичної сили, тілесних утіх, розваг, грошей, зброї, як атрибуту підсилення «Я». Вони зростають із настановою на красиве життя, яке дається легко, без особливих зусиль. Сучасна дитина живе здебільшого в ілюзорному, віртуальному світі, далека від життєвих реалій.

«Людина – мета, а не засіб» – основна формула гуманізму, і це вимагає нових підходів до формування особистості здобувача освіти. Виховання має сьогодні виходити з необхідності розвитку в здобувачів освіти рис, які допоможуть реалізувати себе, як частку суспільства, як неповторну індивідуальність зі своїми специфічними запитами, індивідуальними планами самореалізації.

Педагогічна спадщина нашого народу має цінний досвід формування свободолобивого людини, борця за народні ідеали, господаря рідної землі, громадянина незалежної України. Ідеал такої особистості завжди був у центрі народної педагогіки, національної системи виховання.

Сучасне виховання будується на системі цінностей, які через культуру, традиції, філософію, релігію вказують на вектор виховних зусиль, формують

виховний ідеал. Час, у якому ми живемо, вимагає від нас творчого підходу до здобувачів освіти, до їх переконань, їхньої життєвої позиції. Ми повинні шукати шляхи до кожного серця, спонукати дітей до відвертості.

Виховання молоді, яка мешкає в гуртожитку – процес складний і багатогранний, що потребує від вихователя зваженого підбору виховних заходів. Потрібно постійно шукати і знаходити нові форми роботи з організації дозвілля здобувачів освіти, щоб вони зростали духовно, морально, щоб могли знайти своє місце в житті. Тоді, через багато літ, здобувачі освіти добрим словом згадають роки, проведені в гуртожитку, душевну теплоту і товариську атмосферу, яка оточувала їх.

Вік здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку, 15-18 років – час значних психологічних і фізіологічних змін. У цьому віці молодь бажає стверджувати своє власне «я» в очах однолітків. Не маючи змоги виділитись з позитивної сторони, вони нерідко виділяються з негативної, аби тільки їм не залишатися поза увагою – «сірими».

Прагнення підлітків здаватися дорослими не може ігноруватися вихователем. Здобувачі освіти відзначаються особливою чутливістю до мотивації вимог. Оцінка, думка старшого береться до відома, розцінюється, як справедлива, коли вона мотивована. Тільки аргументовані вимоги, без утиску прав підлітків, можуть вплинути на їх поведінку.

Дітям імпонує дружній тон, ставлення до них з повагою і довірою.

В.О Сухомлинський застерігав проти грубощів у ставленні до дітей, надмірного підвищення голосу, крику. У крикові виражається найпримітивніша інтенсивна реакція, в якій губляться ті зерна емоційної культури, що є в душі кожного педагога. У вихованні не можна нехтувати ніякими дрібницями. Їх у виховній роботі не буває і бути не може. Адже тут мова йде про одну з найскладніших і найвідповідальніших справ – про формування людських душ, їх характерів, про загартовування сердець і розуму.

Нашим вихованцям потрібна не стільки опіка, скільки дружня порада, розумне керівництво. Потрібно бути цікавим для своїх вихованців, роботу організувати так, щоб наша допомога здобувачам освіти не проявлялася криком, а поради не були нав'язливими.

Певною мірою дитина сама створює себе. І завдання дорослих допомогти їй.

Вважаю, що найскладнішим і найважчим у роботі вихователя є озброєння вихованців системою позитивних поглядів на життя. Утвердження в юних душах цієї системи неможливе без горіння пристрастей, без гарячої,

нешадної нетерпимості і непримиренності до зла, до неправди, до приниження людської гідності, безпринциповості.

Вихована криком, а вдома ще й штурханнями, потиличниками, грубістю дитина не бачить, не відчуває краси навколо себе, вона байдужа, безжалісна, і в її поведінці інколи можна помітити найстрашніше, що буває в людині – жорстокість.

Зрозуміло, що вдосконалення стилю і форм спілкування зі здобувачами освіти слід повсякчас поєднувати з роз'ясненням їм необхідності правил культури спілкування, переконувати в тому, що повага до старших, грубість, нестриманість у взаєминах з ними – зовсім не є свідченням дорослості.

Здобувачі освіти, які мешкають у гуртожитку, вперше у своєму житті відірвані від сім'ї, дому. Вплив батьків значно знижується, різко виростає незалежність і самостійність. Далеко не всі до цього готові. В основному у гуртожитку проживають здобувачі освіти з сільської місцевості.

На початку навчального року, з метою ознайомлення здобувачів освіти з вимогами до проживаючих, у нашому гуртожитку проводяться загальні збори, де перед мешканцями поставлені конкретні вимоги щодо їх побуту, проживання та організації дозвілля .

Загальні збори здобувачів освіти 2023-2024н.р.

Загальні збори здобувачів освіти 2023-2024н.р.

Загальні збори здобувачів освіти 2024-2025н.р.

Зазвичай, на загальних зборах присутні представники адміністрації закладу, профспілки, старший майстер, вихователь гуртожитку. Від здобувачів освіти пропонуються певні тематичні заходи, проведення дозвілля. Потім вихователь у повсякденній практиці використовує різноманітні форми і методи організації дозвілля здобувачів освіти: тематичні вечори, усні журнали, бесіди, конкурси, і особливо, індивідуальне спілкування.

Загальні збори здобувачів освіти 2023-2024н.р

Організація виховного процесу у гуртожитку – це кропітка робота, яка по краплині ведеться щодня, щогодини, щохвилини. Вона базується на основних орієнтирах, що спрямовані на вихованні ціннісного ставлення до себе, сім'ї, родини, людей, до праці, природи, культури та мистецтва, ціннісного ставлення до суспільства та держави.

Девізом виховної роботи є слова А.Макаренка: «Ми самі себе виховуємо».

Вчити виховувати самого себе – це найскладніше завдання, з яким, вважаю, колектив гуртожитку успішно справляється. Безумовно, у гуртожитку повинна створюватися позитивна морально-психологічна атмосфера, коли довіра до вихованців поєднується з вимогами і принциповістю, коли в основі праці вихователя лежить педагогічний такт.

Головний принцип планування виховної роботи в гуртожитку є логічне продовження освітнього процесу в училищі, тісно пов'язане з навчанням та позаурочною діяльністю здобувачів освіти.

У роботі зі здобувачами освіти ВПУ №17 важлива тісна співпраця майстрів виробничого навчання, класних керівників, вихователя гуртожитку, практичного психолога для створення відповідних умов для самоосвіти та виховання здобувача освіти, формування активної життєвої позиції.

Допомога майстрів: Фаріна Н.І. гр.7, кім.163

(виконуємо домашнє завдання)

Переконана, що для здійснення виховного процесу слід використовувати внутрішні умови навчального закладу, а саме: раціональне планування виховної діяльності всіх підрозділів, цілеспрямовану роботу щодо підготовки класного керівника, майстра виробничого навчання, вихователя, практичного психолога, соціального педагога для проведення виховної діяльності зі здобувачами освіти.

Виховання є найважливішою функцією суспільства з найдавніших часів.

Потрапивши до гуртожитку вплив батьків на здобувача освіти значно знижується, різко зростає незалежність і самостійність, з'являються перші зароблені гроші. Далеко не всі до цього готові.

При невмінні розпорядитися своїм вільним часом, грошима нерідко виникають ситуації невдоволеності або прагнення до вживання алкоголю, наркотичних речовин, захоплення азартними іграми. Тому велике значення в цей період має вплив на юнаків та дівчат: друзів, однокурсників, колективу гуртожитку.

Особливу складність при адаптації в гуртожитку зазнають здобувачі освіти, які приїхали на навчання із сільської місцевості (їх відрізняє характер спілкування, розвиток сусідських і родинних зв'язків, традиційна регламентація поведінки, відношення між дорослими і дітьми, чоловіками і жінками, недостатнє володіння навичками самообслуговування, споживацькі настрої).

Незначну частину мешканців гуртожитку становлять сироти та здобувачі освіти, які залишились без батьківського піклування, юнаки та дівчата з сімей, які опинились у кризових ситуаціях (неблагонадійні, малозабезпечені).

Робота з цією категорією здобувачів освіти потребує особливого підходу, тактовності, чуйності, уважності, знань індивідуальних особливостей.

У повсякденній діяльності вихователь гуртожитку допомагає здобувачам освіти у їх особистісному розвитку, у засвоєнні та дотриманню суспільних норм та цінностей, засад морального та духовного повноцінного буття.

Форми та методи виховання – це основні способи взаємодії вихователя зі своїми вихованцями, у процесі яких відбуваються якісні зміни у розвитку особистості.

Основними напрямками виховного процесу в гуртожитку є :

- ✓ здійснення виховної роботи з мешканцями на основі комплексного підходу, що є органічною складовою єдиного освітнього процесу ВПУ №17;
- ✓ залучення здобувачів освіти до активної діяльності з урахуванням їх індивідуальних особливостей;
- ✓ організація самоврядування і самообслуговування при вмілому педагогічному керівництві вихователя;
- ✓ створення позитивного морально-психологічного мікроклімату;
- ✓ здійснення допомоги учням у самопідготовці до занять, оволодінні ними обраною професією;
- ✓ співпраця з батьками;
- ✓ сприяння формуванню в здобувачів освіти здорового способу життя, організації дозвілля та змістовного відпочинку мешканців, робота щодо наближення умов проживання в гуртожитку до домашніх.

Пріоритетними аспектами виховної роботи в гуртожитку є:

- ✓ створення умов для самопідготовки здобувачів освіти;
- ✓ змістовна організація вільного часу;
- ✓ виховання громадянської та особистої самосвідомості;
- ✓ формування моральних та етичних якостей;
- ✓ зберігання сімейних цінностей;
- ✓ інтелектуальний розвиток;
- ✓ турбота про здоров'я здобувачів освіти.

З метою досягнення максимального взаєморозуміння всіх об'єктів і суб'єктів виховного процесу в гуртожитку здійснюється:

- ✓ моніторинг рівня вихованості ЗО із врахуванням регіональних особливостей, місцевих звичаїв та традицій;
- ✓ організація виховної роботи спільно з відповідними органами самоврядування, різними громадськими організаціями;
- ✓ органічний зв'язок з навколишнім соціокультурним середовищем, налагодження міжособистісних відносин між мешканцями з різних соціальних категорій;
- ✓ формування особистості ЗО в процесі громадської діяльності, побудоване на розвитку інтересів учня до певного виду діяльності, їхніх запитів;
- ✓ впровадження інноваційних форм та методів виховної роботи зі здобувачами освіти, що сприятимуть розвитку їх компетентності;
- ✓ поєднання у виховній роботі в гуртожитку як традиційних, так і нетрадиційних форм, що наповнюються новим змістом.

У діяльності вихователя гуртожитку допомагаю здобувачам освіти в їх особистісному розвитку, у засвоєнні та коректному сприйнятті суспільних норм та цінностей, у дотриманні засад морально та духовно повноцінного буття.

Для того, щоб виконати всі ці завдання, необхідно правильно та змістовно планувати роботу всього колективу гуртожитку, завдяки якій можна забезпечити цілеспрямовану роботу на всіх напрямках: і для працівників, і для мешканців створити належні умови для проживання та діяльності.

Вагоме місце в роботі зі здобувачами освіти посідає спілкування. Першочерговим завданням вихователя на початку навчального року та з моменту поселення в гуртожиток повинно бути:

- формування єдиного дружнього колективу;
- толерантне ставлення один до одного (від здобувача освіти до завідувачої гуртожитком);
- будь-яка проблема вирішується вчасно і без принижень;
- коректне ставлення до оточуючих;

- один за всіх і всі за одного.

Спілкування із завідуючою гуртожитком Ларисою КУНИЦЬКОЮ Питання – відповіді. 2023

Отже, першочерговим завданням на початку кожного нового навчального року в гуртожитку є формування дружного колективу, а це – довготривалий і складний процес, котрий здійснюється через повсякденну роботу.

Відомий педагог В.О.Сухомлинський зазначав: «Колектив – це дуже чутливий інструмент, який творить музику виховання, необхідну для впливу на душу кожного вихованця. Творить тільки тоді, коли цей інструмент настроєно».

Виховна робота у гуртожитку проводиться за напрямками:

1. Національно-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін. ;
- виховання шанобливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій;

2. Морально-правове виховання:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;
- виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України;
- виховання усвідомлення громадянського обов'язку перед країною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;
- залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях;
- формування почуття власної гідності, свободи, рівності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.

3. Художньо - естетичне виховання

- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

4.Трудове та професійне виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань і умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;

- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати.

5. Формування здорового способу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я;
- формування у свідомості здобувачів освіти переваг здорового способу життя, культу фізично здорової особистості;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку здобувачів освіти;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку здобувачів освіти.

6. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
 - оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
 - виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
 - виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності;
 - акції «Довкілля - 2023», «Довкілля – 2024».

7. Розвиток самоврядування здобувачів освіти:

- сприяння виробленню активної життєвої позиції молодій людині;
- формування бажання самореалізації, здатності до прийняття рішень, відповідальності молоді;

Основні форми навчально-виховної роботи зі здобувачами освіти:

- тематичні виховні години;
- урочисті заходи до знаменних дат;
- тематичні вечори, конференції;
- просвітницькі бесіди з застосуванням сучасних інформаційних технологій;
 - зустрічі за «круглим столом», диспути;
 - конкурси творчих робіт, стіннівок, плакатів;
 - проведення спартакіади, спортивних змагань;
 - екскурсії та культпоходи;
 - тематичні інформаційні виставки та інформаційні години;
 - проведення днів чистоти: «Чистий вівторок» та «Чистий четвер».
 - Конкурс «Краща кімната року»;

- конкурси художньої самодіяльності;
- благодійні акції та волонтерська діяльність;
- зустрічі з ветеранами, діячами мистецтв, представниками громадських організацій та державних структур, фахівцями;
- робота гуртків, художньої самодіяльності, спортивних секцій;

Організація та вдосконалення системи виховання здобувачів освіти вимагають якісно нового підходу до організації виховної роботи й орієнтують на одержання максимально ефективного результату. При цьому визначальне значення має грамотне використання різноманітних форм виховної роботи, що багато в чому забезпечує результативність виховного впливу, силу впливу на свідомість, почуття й поведження вихованців.

З метою формування дружнього колективу здобувачів освіти та створення комфортних умов проживання застосовую різноманітні форми виховної роботи, зокрема:

За видом діяльності:

- ігрові (спортивні змагання, вікторини, ділові ігри тощо);
- комунікативні (дискусії, диспути, форуми, конференції, години спілкування тощо);

За якісним складом і кількістю суб'єктів роботи:

- індивідуальні форми (доручення, творчі завдання, індивідуальні бесіди тощо);
- масові (тематичні вечори, лекції, виховні години, брейн-ринги, «круглі столи», тренінги, перегляд відеоматеріалів виховного характеру тощо)

За часом та ступенем тривалості:

- одноразові заходи (зустріч - бесіда, акція, тематичне свято, інші);
- пролонговані, постійно діючі (лекторії з певної тематики, тренінги, тощо)

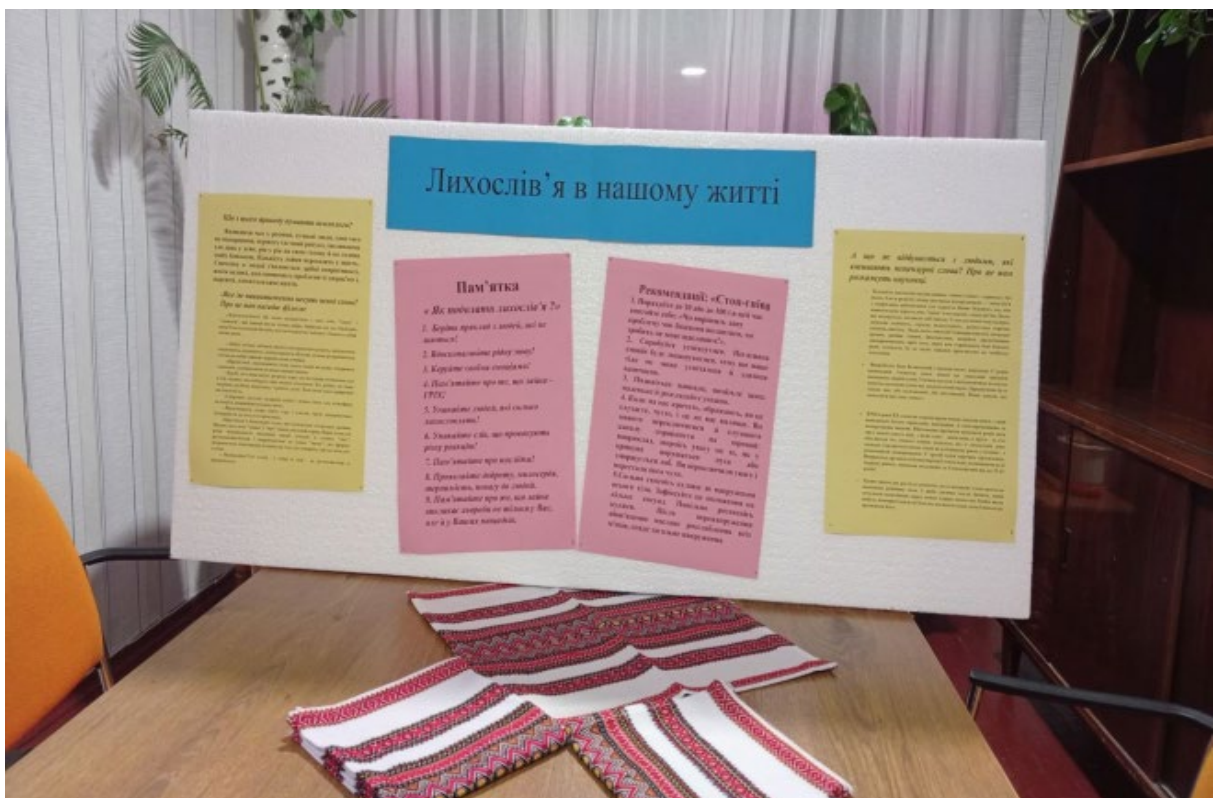
За умовами здійснення:

- екстрені (індивідуальне спілкування, заохочувальне висловлювання тощо);
- оперативні (зустріч - бесіда, тощо);
- звичайні (навіювання, переконання тощо).

Вихователем вирішуються проблеми корекції поведінки, світогляду здобувачів освіти шляхом проведення комплексу ігор та тренінгів гармонійного розвитку особистості, проведення індивідуально-виховних **бесід** на тему:

- «Чи знаєш ти себе?»;
- «Джерела добра»;
- «Я серед людей»;
- «Розкажи про себе»;

- «Культура спілкування з однолітками»;
- «Що таке чесність?»; «Совість і життя»;
- «Про дотримання санітарно-гігієнічних норм мешканцями гуртожитку»;
- «Правила поведінки в їдальні та в гуртожитку»;
- «Зовнішній вигляд та культура поведінки»;
- «Учись володіти собою»;
- «Дружба між хлопцями та дівчатами»;
- «Як уникнути конфліктів»;
- «Відповідальність - міра добра і зла»;
- «Як поводитися у складній ситуації»;
- «Хто людям добра бажає, той і собі має»;
- «У чому запорука здоров'я?»;
- «Викрадач розуму – алкоголь»;
- «Енергетичні напої. Користь чи шкода?»;
- «Толерантність в житті молоді людини»;
- «Всі ми різні – всі ми рівні» та інші.

Бесіда. «Лихослів'я в нашому житті» 2025

День Толерантності. 2023

У роботі використовую такі види діяльності:

- соціальна підтримка тих здобувачів освіти, які відчувають певний дискомфорт при влаштуванні в гуртожиток через несприятливі обставини, коли вони потрапили в інше соціальне оточення;
- створення ситуації успіху в будь-яких видах діяльності;
- зменшення соціальної значущості конфліктів, які часом виникають у молодіжному середовищі, корекція відносин між здобувачами освіти.

Виховна робота серед здобувачів освіти в гуртожитку сприяє формуванню у них відповідальності за себе та за інших членів колективу і ця відповідальність повинна формуватися щоденно.

Лише за таких умов можна сподіватися, що в майбутньому кожен випускник посяде гідне місце в суспільному житті і принесе якнайбільше користі родині, державі, суспільству.

Основними напрямками моєї роботи є:

- розвиток пізнавальної діяльності;
- патріотичне виховання, розвиток національної свідомості, залучення здобувачів освіти до національних надбань українського народу, виховання любові до нашої держави, рідної землі, навчального закладу та його традицій;
- ціннісно - орієнтовна діяльність;
- превентивне виховання;
- ціннісне ставлення до праці і природи;
- формування здорового способу життя, моральне виховання;

- робота з батьками, громадськістю та молодіжними службами міста;
- ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей;
- розвиток індивідуальних здібностей здобувачів освіти.

Бесіди на теми:

- «Про дотримання санітарно-гігієнічних норм мешканцями гуртожитку»;
- «Виховання правової культури - шлях до побудови правової держави»;
- «Соціальний та правовий захист здобувачів освіти»;
- «Як не стати жертвою злочину»;
- «Падіння моралі. Наслідки»;
- «Попередження насильства в сім'ї»;
- «Питання працевлаштування після закінчення закладу освіти»;
- «Правила поведінки здобувачів освіти в училищі, громадських місцях, на вулиці».

«Круглі столи» на теми:

- «Підліткам про працю»;
- «Кримінальна відповідальність неповнолітніх»;
- «Моя участь у вирішенні побутових та господарських питань у родині»;
- «Пізнай мене краще».

«Пізнай мене краще». Знайомство першокурсників 2024

Година відпочинку. Спортивне дозвілля 2024

Дискусії на теми:

«Я і колектив», «Людське життя – найвища цінність», «Що означає бути патріотом?».

Тематичні вечори на теми:

— День української писемності та мови. **Брейн-ринг** «Спочатку було слово» 2023

- День святого Валентина («Так ніхто не кохав. Через тисячі літ лиш приходить подібне кохання...») **Вечір відпочинку 2024**

ВЕЧІР ВІДПОЧИНКУ 2024

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ. ЧЕРЕЗ ТИСЯЧІ ЛІТ ЛИШ ПРИХОДИТЬ ПОДІБНЕ КОХАННЯ...»

ВЕЧІР ВІДПОЧИНКУ

*День святого Валентина («Так ніхто не кохав. Через тисячі літ лиш
приходить подібне кохання...») 2024*

Брейн-ринг «Спочатку було Слово...» 2023

Участь у Всеукраїнській акції «Радіодиктант національної єдності» 2023, 2024).

**Театралізований захід до Дня писемності та мови
«Україна сміється»: «Лист нащадкам». 2024**

Проведено **виховні години** на теми:

- «Від проголошення Незалежності до нової України»;
- «Як захистити свої права»;
- «Дотримання законів України - обов'язок кожного громадянина»;
- «День Збройних сил України» та інші виховні заходи.

Практика показує, що організація та проведення бесід з правової тематики не тільки позитивно впливає і сприяє розширенню та вдосконаленню правових знань, а й самореалізації молоді, виховує лідерів, здатних приносити значну користь як безпосередньо місцевій громаді так і всьому суспільству.

З початку навчального року проведено **лекції, виховні години, тренінги на теми:**

- «Я – громадянин України і я знаю свої права»;
- «Конституція України та Конвенція прав дитини»;
- Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів»;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження споживання і продажу пива та слабоалкогольних напоїв»;
- «Кримінальна відповідальність неповнолітніх»;
- «Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх»;
- «Адміністративна відповідальність неповнолітніх»;
- «Адміністративна відповідальність здобувачів освіти, які посягають на громадський порядок і безпеку»;
- «Соціальний та правовий захист здобувачів освіти»;
- «Права і обов'язки громадян. Діти та їхні права»;
- «Права і закони у твоєму житті»;
- «Захист персональних даних».

Створення домашнього затишку для здобувачів освіти посідає одне з пріоритетних місць в житті гуртожитку. Турбота про здорове харчування – це одне з головних завдань закладу освіти. Безкоштовне отримання: супу, варення, хліба (підвечірок).

Головний девіз адміністрації закладу: «Здоровий здобувач освіти – здорова нація».

Домашній затишок (вечірнє чаювання) 2024

Покращення матеріальної бази гуртожитку *ГРУДЕНЬ 2024*

Життя здобувачів освіти у гуртожитку повинно сприяти формуванню у них відповідальності за себе та за інших членів колективу і ця відповідальність повинна формуватися щоденно.

Лише за таких умов можна сподіватися, що в майбутньому кожен випускник посяде гідне місце в суспільному житті і принесе якнайбільше користі родині, державі, суспільству.

Працюючи вихователем у гуртожитку нашого навчального закладу, намагаюсь використовувати всі можливості виховного поля діяльності для максимального створення комфортних умов, які сприятимуть всебічному розвитку вихованців, максимальному розвитку їх талантів та здібностей.

За рішенням Ради самоврядування гуртожитку та сприяння адміністрації, профспілкового комітету на чолі з МАКАШОВОЮ Іриною Анатоліївною було придбано на поверх телевизор, принтер, мікрохвильову піч.

Треба тільки бачити очі дітей тоді, коли вони розвантажували з автівки новопридбані речі!

Все це не лише створення комфортних умов, а й довіра до роботи навчального закладу, що в подальшому вплине на проведення профорієнтаційної кампанії, рекламуванні умов проживання в гуртожитку, створення власного простору та зони відпочинку здобувачів освіти.

**Вітання Голови профспілки Ірини МАКАШОВОЇ
з Різдвяними святами 2023**

У проведенні виховних заходів намагаюся застосовувати сучасні активні та інтерактивні методи виховання, новітні технології, що дає позитивні кінцеві результати.

Також все більше переконуюся у тому, що, розуміючи душу дитини, її переживання, почуття, зможу займатись глибинним вихованням.

У роботі намагаюся підтримувати зв'язок з батьками своїх вихованців. Співробітництво вихователя з батьками є запорукою успішної виховної діяльності, оскільки сім'я надає значний вплив в розвитку дитини. Така форма спілкування дає можливість направити діяльність вихователя на:

- вивчення родин здобувачів освіти;
- педагогічне просвітництво з батьками;
- індивідуальну роботу з батьками;
- інформування батьків про перебіг і результати навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

Вивчення сімей здобувачів освіти дозволяє мені краще пізнати дітей і батьків, зрозуміти стиль життя сімей.

Для того, щоб виконати ці завдання, необхідно правильно та змістовно планувати роботу, завдяки якій можна забезпечити цілеспрямовану роботу на всіх напрямках, створити належні умови для проживання та діяльності.

План виховної роботи в гуртожитку складається на рік, на місяць, а також на кожний день. Він допомагає орієнтуватись на проведення спільних корисних справ, виховних заходів, розваг та діяльності всього студентського колективу протягом року, місяця, дня.

Виховна робота з мешканцями гуртожитку є органічною складовою єдиного освітнього процесу училища і здійснюється на основі комплексного підходу. До активної та різноманітної виховної діяльності залучаються ЗО з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

Головне у роботі вихователя - сформувати людину з великої букви, яка була б упевнена в собі та в своїх здібностях і можливостях. Ось чому організація та мотивація активної життєвої позиції здобувачів освіти в гуртожитку ВПУ№17 посідає належне місце для плекання та виховання гідного громадянина України.

В цілому, життя колективу гуртожитку опирається на принципи самоврядування та самообслуговування, а вихователь при цьому здійснює педагогічне керівництво.

2.2 Робота студентського самоврядування - формування та розвиток активної життєвої позиції здобувачів освіти

Засідання активу самоврядування 2023

Переконана, що важливу роль в освітньому процесі здобувачів освіти гуртожитку відіграє студентське самоврядування, яке є справжньою школою громадянського виховання, формування в них почуття самостійності, відповідальності, дисциплінованості, а головне – активної життєвої позиції.

Ось чому у гуртожитку дієвим органом самоврядування є Рада гуртожитку, яка забезпечує залучення юнаків та дівчат до змістовної суспільної роботи, до реального управління організацією освітнього процесу, житлово-побутової діяльності, змістовного дозвілля. На кожному поверсі теж створюється самоврядування поверху, бо це одна з форм роботи щодо формування в здобувачів освіти активної життєвої позиції, їх соціальної підготовки до активної участі в демократичному управлінні суспільством.

Основні завдання Ради:

- забезпечення і захист прав та інтересів здобувачів освіти;
- забезпечення виконання учнями своїх обов'язків;
- сприяння у створенні необхідних умов для проживання, навчання і відпочинку здобувачів освіти;
- сприяння діяльності гуртожитку, товариств, об'єднань, клубів за

інтересами; організація співробітництва зі здобувачами освіти інших закладів освіти і молодіжними організаціями: безпосередня участь здобувачів освіти у реалізації державної молодіжної політики;

- залучення здобувачів освіти до трудової діяльності у вільний від навчання час;
- координація діяльності старост поверхів.

Самоврядування є універсальною формою активності, яку можна з однаковим успіхом вважати як способом організації буття колективу, так і чинником творчої самореалізації особистості. Воно має на меті через широко розвинуту систему органів самоуправління забезпечити включення здобувачів освіти у різноманітну глибоко змістовну діяльність колективу; умови масового залучення здобувачів освіти до організаторської роботи, до управління справами колективу; сформувавши права і обов'язки здобувачів освіти; сформувавши почуття господаря училища, групи, гуртожитку, міста, держави.

Досвід свідчить, що самоврядування дозволяє здобувачам освіти розвинути такі соціальні якості людини, як толерантність, критичність та конструктивність мислення, повагу до власної та чужої праці, оптимізм, гуманізм, здатність до самоаналізу і самовиховання.

Здобувачів освіти самоврядування спонукає до осмислення власної ролі у життєдіяльності колективу і є реальним фактором формування демократичних, правових засад і традицій у міжособистісному спілкуванні здобувачів освіти, їх підготовки до розбудови громадського суспільства нашої України.

І, нарешті, самоврядування є організацією, що складається зі здобувачів освіти, створена ними й існує для них.

Головне завдання в організації самоврядування полягає в тому, щоб через розвиток соціальної активності здобувачів освіти виховувати в них почуття власної гідності, надати їм можливість проявити себе на ділі.

Лише дієва система самоврядування може забезпечити підготовку підростаючого покоління до життя в умовах демократії.

Самоврядування це:

- метод організації студентського колективу, який забезпечує формування відносин відповідальної залежності в колективі та організаторських рис окремої особистості;
- складова частина системи виховної роботи, оскільки воно вирішує специфічні завдання у створенні єдиного колективу дорослих і дітей;
- наслідок педагогічного управління дітьми з боку дорослих;
- принцип організації життя студентського колективу;

- діяльність, яка здійснюється самими дітьми, включаючи постановку мети, її розробку та спрямована на вдосконалення колективу і кожної особистості зокрема.

Мета: допомогти кожному члену активно діяти при розв'язанні проблемних питань закладу освіти, колективу групи, співпрацювати на принципах гласності, партнерства, демократизму, відповідальності.

Основні завдання, успішне вирішення яких допоможе утвердити в гуртожитку демократичну та самодіяльну атмосферу, забезпечити творчий підхід до розв'язання будь-яких проблем.

Шляхи підвищення активності та ролі самоврядування.

- Надання вихованцям більшої самостійності і організації колективної діяльності.

- Активне залучення здобувачів освіти до всіх сфер життя студентського колективу.

- Поєднання самостійності здобувачів освіти з керуванням дорослих.

- Збагачення життєвих цілей і внутрішнього духовного світу кожного члена колективу через привабливість соціально-колективних ініціатив.

- Надання здобувачам освіти реальних прав і обов'язків.

- Повага педагогів до самостійних думок і рішень студентського самоврядування, його органів.

- Відкриття справжніх лідерів, залучення їх до активної громадської діяльності, реалізація в перспективі принципу: **жодного підлеглого – усі відповідальні.**

- Кваліфікована, тактовна педагогічна допомога здобувачам освіти та активу самоврядування.

- Розширення меж гласності студентського самоврядування, відкритий характер роботи всіх його органів.

Результативність діяльності органів самоврядування великою мірою залежить від правильно спланованої організації їх роботи. Наскільки лідери зможуть захопити своїми заходами більшу кількість здобувачів освіти, настільки активізується і вся виховна робота в закладі освіти, зросте соціальна та громадянська активність здобувачів освіти, напрацьовуватиметься їх власний досвід.

Беручи участь у роботі студентського самоврядування, здобувачі освіти зможуть не тільки поглибити своє розуміння демократії, а й з'ясувати роль,

яку виконує кожний громадянин у розвитку демократичних ідеалів, своїми вчинками діючи на користь суспільства.

На мою думку, актив студентського самоврядування забезпечує комплексний виховний вплив на здобувачів освіти шляхом їх залучення до систематичної й усвідомленої участі в справах гуртожитку для вирішення важливих питань життя всього училища, гуртожитку, поверху.

Самоврядування – це організація життя колективу в гуртожитку, в якому:

- розвивається соціально активна, гуманістично спрямована особистість;
- в здобувачів освіти з'являється можливість виявляти себе в соціально значущих справах;
- формується глибоко усвідомлена громадянська позиція здобувача освіти, почуття власної гідності, національної свідомості.

Ми переконалися, що студентське самоврядування в нас діє. Воно не є самоціллю, а дійсно цікавим студентським життям. Здобувачі освіти самі вирішують, яким повинен бути зміст життя в гуртожитку, адже вони повинні відповідати за все: за гуртожиток, в якому живуть, за товаришів, за кожний свій крок. Самоврядування нашого гуртожитку, в широкому розумінні, стосується способу життя та поведінки всього колективу в цілому, і кожного члена зокрема. В умовах демократизації і гуманізації нашого суспільства – це величезна сила, спрямована на розвиток самостійності, ініціативи і взаємодопомоги, зростання громадянської активності, формування почуття господаря, який за все відповідає.

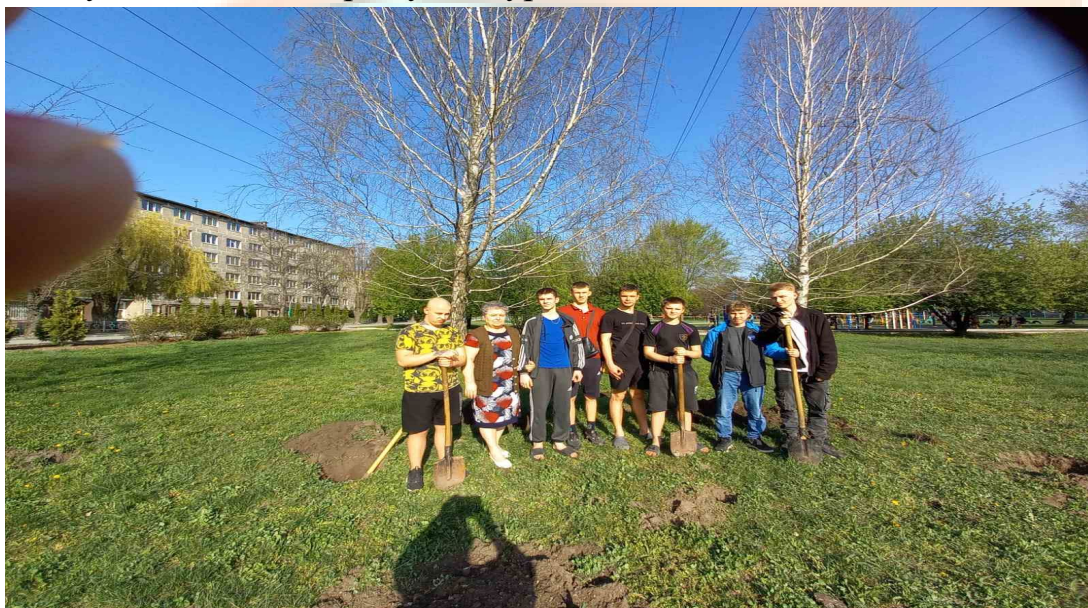
Впевнена, що самодіяльна активність Ради гуртожитку є не лише цікавою формою організації дозвілля, але й:

- засобом набуття та збагачення соціального досвіду особистості;
- фактором підвищення продуктивності навчальної праці та її актуалізації;
- критерієм життєвої та соціальної компетентності, перевіркою відповідності особистого досвіду потребам власної активної трансформаційної ролі у житті;
- засобом розвитку творчих обдаровань особистості та її самореалізації.

Упровадження студентського самоврядування позитивно впливає й на оздоровлення духовно-морального стану суспільства загалом, підносить громадський дух, подає зразок конструктивної суспільно корисної та значущої діяльності особистості. Самостійну, творчу особистість формує самостійна, творча діяльність, побудована на засадах самоуправління.

Самоорганізація здобувачів освіти – ось те, що може зробити заклад освіти демократичним. На мою думку, самоврядування, за якого поважається і враховується думка здобувачів освіти, може стати вирішальним у формуванні громадянських уявлень студентів, як повноправних членів нашого суспільства.

Студентське самоврядування – це спосіб розширення діапазону спільної діяльності дорослих і дітей – членів єдиного колективу, це поле для ініціативи. Самоврядування в гуртожитку сприяє виробленню в здобувачів освіти важливого уміння – співпрацювати, а відповідно – активно включатися в усі процеси. Акція «ПОСАДИ КАЛИНУ БІЛЯ ХАТИ» 2023; Квіти біля гуртожитку 2024. Насамперед у позаурочний час.

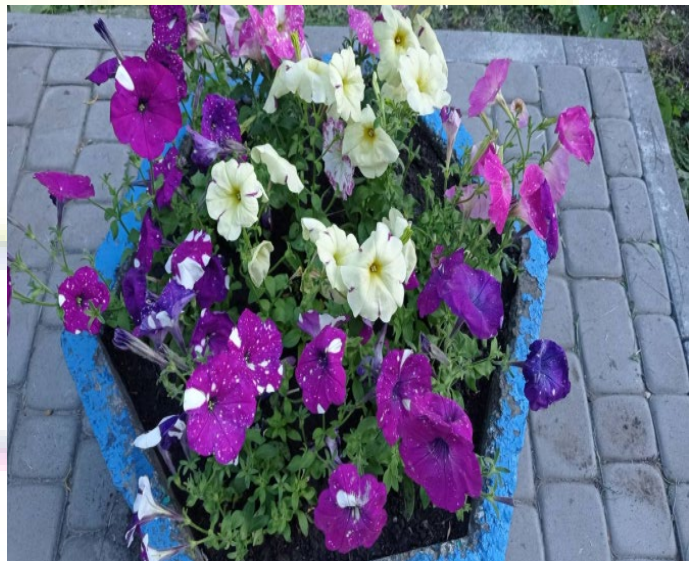
Акція «Посади калину біля хати» 2023

**Люблю
Україну!!!**

Квіти біля гуртожитку 2023

Дійсно, позаурочна робота повинна задовольняти інтереси, індивідуальні запити здобувачів освіти у сфері культури, мистецтва, наукових знань, техніки, природи, виробництва, життєвої практики.

Передача ініціативи в організації пізнавальної діяльності самим здобувачам освіти, безумовно, сприятиме розвитку активної життєвої позиції молодій людині і полегшить в майбутньому її інтегрування в суспільство на більш ефективних засадах.

Ознайомлення з Правилами поведінки здобувачів освіти в гуртожитку 2024-2025н.р.

За порушення «Правил внутрішнього розпорядку в гуртожитку» на здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку, накладаються такі стягнення:

- зауваження;
- догана;
- відмова в поселенні до гуртожитку на наступний навчальний рік;
- розірвання угоди на проживання.

Дотримання Правил виховує в здобувачів освіти порядність, чемність, акуратність, обов'язковість, культуру поведінки, активну життєву позицію.

Органи студентського самоврядування є невід'ємною складовою громадського самоврядування закладу освіти і вирішують питання, що належать до їх компетенції, сприяють гармонійному розвитку особистості студента, формуванню професійних якостей, моралі, громадянської позиції. Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на вдосконалення освітнього процесу, участь у контролі за трудовою дисципліною студентів, реагування на випадки їх порушення.

На засіданнях розглядаються такі питання:

1. Контроль правопорушень в гуртожитку, а саме:
 - паління в гуртожитку;
 - вживання спиртних напоїв;
 - вживання наркотичних засобів;
 - користування тепловентиляторами;
 - нетактовна поведінка.
2. Дотримання санітарно-гігієнічних норм, а саме:
 - щоденне чергування на поверсі;
 - генеральне прибирання кімнат щовівторка та щочетверга.
3. Дотримання внутрішнього розпорядку, а саме:
 - вимкнення світла після 23.00год.
 - проходження в гуртожиток до 21.00год.

З метою залучення здобувачів освіти до роботи з покращення житлово-побутових умов і санітарного стану, створення затишку та комфорту в кімнатах, дотримання правил проживання, активної участі мешканців у громадському житті організовується огляд-конкурс на «Кращу кімнату гуртожитку» (див.додаток).

Самоврядування – це спосіб розширення діапазону спільної діяльності членів єдиного колективу, це поле для ініціативи. Самоврядування в гуртожитку сприяє виробленню в здобувачів освіти важливого уміння – співпрацювати, а відповідно – активно включатися в усі життєві процеси.

Отже, студентське самоврядування – це форма управління, за якої здобувачі освіти на рівні гуртожитку мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Головна мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, суспільства і держави, формуючи цим самим активну життєву позицію здобувачів освіти.

2.3. Національно-патріотичне виховання – складова активної життєвої позиції здобувачів освіти ВПУ№17

В.О.Сухомлинський казав: «Разом з благами життя, які ми передаємо молодому поколінню –серед цих благ на першому місці стоїть щастя вільної, творчої праці, - треба передавати благодійне почуття болю, пережите мільйонами борців за свободу і незалежність нашої Батьківщини, коли вони йшли на смерть за життя прийдешніх поколінь».

У сучасному світі багато уваги приділяється національній самосвідомості здобувачів освіти, згуртовується колектив за допомогою спільних справ, участі у заходах, зорієнтованих на патріотичне виховання, відродження культури, традицій, збереження мови, народу. Сьогодні, у період воєнного стану, постала проблема радикальної перебудови у сфері виховання, тому передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, з'явилася необхідність формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей. [4]

Відповідно Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18 травня 2019 року №286/2019, в Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави й суспільства щодо розвитку національної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), формування в громадян почуття патріотизму, поваги до Конституції та законів України, соціальної активності й відповідальності за доручені державні й громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності й територіальної цілісності України, сповідування європейських цінностей. [9]

Виховання – це цілеспрямований і систематичний процес впливу вихователя на вихованців з метою привити їм якості, які цінуються людьми і суспільством.

Національно-патріотичне виховання в закладі освіти реалізується на різних етапах, забезпечує всебічний розвиток, гармонійність і цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдарованість, збагачення його духовності і культури, виховання громадянина України, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності.

Кожна перемога України, на жаль, омита кров'ю її рідних синів. З кінця 2013 року мільйони наших співвітчизників вийшли на Майдани відстоювати євроінтеграцію, право на справедливість та чесність, нормальне життя кожного громадянина Батьківщини. Мирні акції переросли у революцію Гідності.

Відстоюючи честь і волю своєї країни, у боротьбі загинули мужні, сильні духом, віддані високим ідеалам добра і справедливості, юнаки та чоловіки. Усе сталося раптово і країну охопив траур та сум... Герої Небесної сотні назавжди закарбовані в історії України, у наших серцях.

Сьогодні завдання кожного – не зганьбити і не зневажити жертвність славних українців, а своїми поглядами, вчинками продовжити їхні починання.

Необхідно розуміти, що серед усіх напрямів виховання лише національно-патріотичне на сьогодні є найважливішою складовою національної безпеки України. Ключовими моментами виховної роботи мають бути історичні аспекти становлення державності, героїка визвольних рухів, славні традиції козацтва, а особливо – дружин княжої епохи, Гетьманського козацького війська, військ Української народної республіки, Січових стрільців, Української повстанської армії, ураховуючи регіональний аспект.

Сучасне покоління повинно усвідомлювати, що тільки всебічно освічена, вихована, національно орієнтована людина-громадянин здатна зберегти свою національну ідентичність та забезпечити благополуччя не лише своєї сім'ї, але й цілої країни. Економіка повинна фактично трансформуватися в педагогіку або принаймні навчитися вирішувати педагогічні завдання в процесі виробництва.

Патріотизм (від грецького “патріс”) – це любов до Батьківщини, відданість Вітчизні, народу. Але в умовах українських реалій, коли багато речей викликають у суспільстві негативне ставлення, виховувати справжніх патріотів дуже складно. Патріот має формуватися на всіх етапах свого розвитку - і в дитячому садку, і в університеті, і на виробництві. Лише за таких умов можливий ривок вперед.

Формуємо допомогу Захисникам Збройних сил України 2024

(Відео та відповідь-подяка див. в Додатках)

В.О. Сухомлинський стверджував: «Дитина уважно слухатиме батька й матір, слово «Батьківщина» набуватиме в її думках і почуттях конкретного характеру, викликатиме живі образи. Звичайно, і в садочку та школі дитина почує багато з того, що можуть сказати її батьки. Та коли вікно в світ відчинятимуть не тільки педагоги, а й найближчі люди, то почуття патріотизму формуватиметься в дитини на особливо міцній основі».

Тому у старшому віці пріоритетними рисами ціннісного ставлення до своєї країни є відповідальність і дієвість. Здобувачі освіти не лише ідентифікують себе з українським народом, але й прагнуть жити на своїй землі, пов'язати з нею свою долю, служити Вітчизні на шляху її національного демократичного відродження; працювати на її благо, захищати її; поважати Конституцію України і дотримуватися Законів; володіти рідною та державною мовою; визнавати пріоритети прав людини, поважати свободу, демократію, справедливість.

**Година спілкування
«МОВА – ІДЕНТИФІКАТОР НАЦІЇ» 2024**

Постійно формує у здобувачів освіти громадянські якості, розуміння приналежності до українського народу. Велика увага, особливо зараз, приділяється дітям та родинам, які переїхали з території військових дій, сприяння їх адаптації у нових умовах. Психологічна служба постійно працює з дітьми цієї категорії, надають психологічну підтримку, визначивши ступінь психологічного ураження таких здобувачів освіти.

Крім того, у нашому закладі освіти створені гуртки, частина яких направлена на національно-патріотичне виховання: «Джура». Здобувачі освіти із задоволенням беруть участь у кожному занятті.

Важливим засобом формування розвитку патріотичних якостей здобувачів освіти є рідна мова. Діти знайомляться з українськими легендами, притчами, міфами, історіями, що втілюють у собі могутній пізнавальний та виховний потенціал. Міфологія—один із найдавніших видів народної творчості. А народні свята стали її складовою частиною. Традиційними стали Великодні, Новорічні та Різдвяні свята, свято Масниці (див.додаток).

СВЯТО «МАСНИЦЯ 2024»

Не можна сьогодні уявити процес осмислення національного «Я» без історичної освіти кожного громадянина України, без знання ним минувшини рідного краю. Прищеплюю здобувачам освіти любов до рідної місцевості, залучаючи до проведення екскурсів-знайомств з містом (див. додаток)

З метою формування почуття любові до Батьківщини та її національних цінностей, національної свідомості у гуртожитку заплановані та проводяться заходи щодо відзначення національних свят, знаменних та пам'ятних дат. Здобувачі освіти залучаються до проведення Шевченківського тижня, місячника патріотичного виховання, святкування днів народного календаря, до відзначення Дня Гідності та Свободи, Дня Єднання, подвигу Героїв бою під Крутами, увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні, Перемоги над нацизмом у II світовій війні, Дня української писемності та мови, Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та жертв Голодоморів, Дня Соборності, Дня Миру(див.додаток)

День Соборності України 2024

  ВПУ № 17
ВІТАЄ

з Днем Соборності України

 22 СІЧНЯ

068-224-42-61
066-668-23-61
osvita@vpu17.dp.ua

В ЄДНОСТІ НАША СИЛА

49055, м. Дніпро, проспект Б.Хмельницького, 49а

Шевченківський тиждень 2024

Вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 2024

Виховання у здобувачів освіти патріотичних почуттів відбувається у процесі вивчення історії про героїчний характер українського народу, його прагнення до зміцнення могутності Батьківщини.

День єднання 2024

**Козацький стан «Січеславський»
(екскурсія-знайомство з містом)
2024**

Працюючи в напрямку національно-патріотичного виховання, очікую наступних результатів:

- утвердження патріотизму та національної самосвідомості молоді, поглиблення процесу формування основ гуманістичного світогляду; пріоритетності високих моральних, культурних, національних та загальнолюдських цінностей, що сприятиме зміцненню духовної, моральної єдності суспільства;

- дбайливе ставлення до національних багатств, рідної природи, готовність до захисту Батьківщини, пошана до історичної пам'яті, любові до рідної культури, мови, національних свят і традицій, збереження та зміцнення власного здоров'я; підвищення зацікавленості молоді щодо служби у ЗСУ, її готовності до захисту України, збереження та шанування національної пам'яті.

Патріотизм у сучасному розумінні – це відчуття того, що в моїй родині, селі, місті, країні все мене стосується, усе залежить від мене. Патріотизм – це дія особистості у теперішньому, але неодмінно має передбачати й майбутнє.

Важливе значення має тісна співпраця вихователів з майстрами виробничого навчання, практичним психологом, соціальним педагогом та класними керівниками. Також ведеться активна робота з батьками, яка включає не лише участь у батьківських зборах, але і індивідуальні зустрічі, листування, зв'язок у телефонному режимі.

Враховуючи запити сьогодення, не слід забувати про те, що мало сповідувати мораль, потрібно кожному бути активним, творчим та ініціативним. Ніщо так не виховує людину, як добрий приклад.

Народні вислови «Добрий приклад – кращий за сто слів», «Приклад кращий за правило» втілюють велику педагогічну правду, оскільки вони є наслідком багаторічних спостережень та узагальнень.

Як вихователь, намагаюсь бути врівноваженою, життєрадісною, впевненою в собі, позитивно сприймати себе і здобувачів освіти, проявляти максимальну гнучкість у вирішенні спірних питань, співпереживати і чуйно ставитись до потреб молоді.

Перед нами мета – виховати в здобувачів освіти національну, громадянську свідомість, сформувати гармонійно розвинену, суспільно-активну особистість. Кожна наша дитина – наше майбутнє. Тож прикладаємо всі зусилля, щоб наше майбутнє було світлим, виховуємо так, щоб нам, дорослим, було не соромно дожити до старості.

Отже, національно-патріотичне виховання в гуртожитку є гармонійною складовою загального освітнього процесу закладу освіти. Воно формується на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, героїки визвольного руху, досягнень у різних галузях.

2.4. Самоосвіта вихователя – підвищення компетентностей та кваліфікації

Навчання впродовж життя – одна з найважливіших компетентностей сучасної людини. Упродовж останніх років в Україні було розроблено та запроваджено нову систему підвищення кваліфікації, яка передбачає серйозне розширення можливостей для самовдосконалення та розвитку педагогічної майстерності вихователів. Самоосвіта вихователя є основною формою підвищення педагогічної компетентності, яка складається з удосконалення знань та узагальнення педагогічного досвіду шляхом цілеспрямованої самоосвітньої роботи. До ефективних інструментів для самоосвіти освітян належать: тренінги, вебінари, навчальні курси, фахова література та обмін досвідом з колегами. Крім того, саме самоосвіта та саморозвиток потрібні не лише педагогам, а й їхнім вихованцям.

Для того, аби ідеально розбиратися в усіх нюансах та обрати найкращий шлях для саморозвитку знайомлюся з різними документами, що стосуються підвищення кваліфікації:

- Закон України «Про освіту» (2017);
- Постанова №800 КМУ від 21.08.2019 (Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників);
- Постанова КМУ щодо підвищення кваліфікації працівників закладів освіти (04.03.2020).

К.Ушинський зазначав: «Учитель живе до тих пір, доки вчиться, як тільки він перестає вчитися - в ньому вмирає вчитель». Ми вчимося щодня: на педрадах, тренінгах, семінарах, курсах підвищення кваліфікації, читаємо методичну літературу та намагаємося іти в ногу з часом. На сьогодні із сучасних способів самоосвіти є онлайн. Головне – доступ до Інтернету. Зараз Міністерство освіти і науки прагне, щоб кожен педагог розвивався в різних напрямках. І ось саме з цією метою створено онлайн масові курси, щоб можна було спокійно переглянути ці лекції і стати на якусь сходинку розумнішим, потім – цікавішим своїм вихованцям.

Тому намагаюся почерпнути щось нове та цікаве, переглядаючи та опрацьовуючи різноманітні курси, тренінги, вебінари, семінари.

1. «Усе, що треба знати для забезпечення прав підлітків в Україні». 20 год. 0,7 кредиту ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 23.03.2021

2. «Цифровий учитель». 30 год. 1 кредит ЄКТС. Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 30.10.23.

3. «Дивись, слухай, спрямовуй: як вихователям підтримувати себе та дітей у надзвичайних ситуаціях». 30 год. . 1 кредит ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 06.12.23.
4. «Захист персональних даних».15 год. 0,5кредиту ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 16.09.24.
5. «Учителі в курсі: базовий курс з розвитку цифрових навичок освітян». 30 год. 1кредит ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 10.06.23.
6. «Школа стійкості». 30 год. 1 кредит ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 14.09.23.
7. «Про дистанційний та змішаний формати навчання для педагогів та керівників закладів ПТО». 30 год. 1 кредит ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 02.10.24.
8. «З учнями про освіту та кар'єру». 8 год. Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 23.03.21.
9. «Вчителі 2:0: Онлайн-курс із професійного розвитку та наставництва». 30 год. 1 кредит ЄКТС Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» від 20.06.23.
10. «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості».15год. 0,5 кредиту ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 19.11.2021 prometheus.org.ua.
11. «Наука про навчання: Що має знати кожен вчитель? Teachers College (Колумбійський університет, США)». 20год. 0,7 кредиту ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 18.04.2020 prometheus.org.ua.
12. «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти».80 год. 2,6 кредитів ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 09.09.2020 prometheus.org.ua.
13. «Освітні інструменти критичного мислення» 60 год. 2 кредити ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 03.04.2020 prometheus.org.ua.
14. «Медіаграмотність: практичні навички» 30 год. 1 кредит ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 15.04.2020 prometheus.org.ua.
15. «Медіаграмотність для освітян» 60 год. 2 кредити ЄКТС СЕРТИФІКАТ Виданий 03.04.2020 prometheus.org.ua.
16. «Навчаймось вчитись: Потужні розумові інструменти для опанування складних предметів» 30год. 1кредит СЕРТИФІКАТ Виданий 15.04.2020 prometheus.org.ua.
17. «Школа для всіх» 30год. 1 кредит Сертифікат виданий ТОВ «Едюкейшнал Ера» Виданий 27.10.21.

18. «Психологічна підтримка дітей та дорослих в умовах війни: робота зі стресом». 2 год. №428315424543849828 від 20.08.23 ГО «ІППО».
19. «Мінна небезпека, повітряна тривога: алгоритм швидкого реагування». 2 год. 0.1 кредиту ЄКТС №442535692839189214 ГО «Платформа ОСВІТИ».
20. «Вихователі гуртожитку ліцею. Підвищення кваліфікації» 2 год. 0.1 кредиту ЄКТС №7974466286357295609 від 08.09.24 ГО «ІППО».
21. «Сучасний Вихователь гуртожитку ліцею. Формування позитивної атмосфери» 2 год. 0,1 кредиту від 23.09.24 №7394574654681819578 ГО «Фонд підтримки інформаційного забезпечення студентів».
22. «Травмообізнані: практики для вихователів і вчителів» тривалістю 3 години. Сертифікат від 09.10.24 prometheus.org.ua
23. «Педагоги-організатори закладів освіти». 60 год./ 2 кредити ЄКТС Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК №ДН 41682253/34395 від 29.11.24 «ДАНО».

III. Висновки

3.1. Узагальнення висновків

Отже:

- ключова та визначальна роль у формуванні активної життєвої позиції належить закладам професійної освіти, бо основним засобом впливу на формування і розвиток складових активної життєвої позиції студентської молоді є діяльність, активна участь у громадському житті, соціально-політичних подіях, різноманітних видах праці, спорту, художній самодіяльності тощо;

- доведено, що участь молодих людей у суспільному житті сприяє їх соціальній інтеграції, допомагає їм долати не лише свої особисті проблеми та труднощі, але й виклики сучасного суспільства. Проблема соціалізації молоді завжди була актуальною;

- першочерговим завданням на початку кожного нового навчального року в гуртожитку є формування дружного колективу, а це – довготривалий і складний процес, котрий здійснюється через повсякденну роботу;

- студентське самоврядування – це форма управління, за якої здобувачі освіти на рівні гуртожитку мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Головна мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, суспільства і держави, формуючи цим самим активну життєву позицію здобувачів освіти;

- матеріал вважається актуальним, тому що, на думку сучасних вчених, студентське самоврядування є одним із найважливіших чинників формування в здобувачів освіти активної громадянської позиції, умінь і навичок керування демократичними процесами, ініціативної, здатної приймати нестандартні рішення особистості;

- національно-патріотичне виховання в гуртожитку є гармонійною складовою загального освітнього процесу закладу освіти. Воно формується на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, героїки визвольного руху, досягнень у різних галузях.

Патріотизм у сучасному розумінні – це відчуття того, що в моїй родині, селі, місті, країні - все мене стосується, усе залежить від мене. Патріотизм – це дія особистості у теперішньому, але неодмінно має передбачати й майбутнє;

- головне у роботі вихователя - сформувати людину з великої букви, яка була б упевнена в собі та в своїх здібностях і можливостях.

Ось чому формування активної життєвої позиції здобувачів освіти в умовах становлення громадянського суспільства посідає належне місце для плекання та виховання гідного громадянина України.

Список використаної літератури

1. Кузьменко В. В. Підготовка студентів до формування в здобувачів освіти наукової картини світу: навчально-методичні рекомендації. Херсон: Видавництво ХДУ, 2004 48 с.
2. Пометун О. К. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. Рідна школа. Київ. 2005. №1. С. 65–69.
3. Помиткіна Л.В. Визначення власної життєвої позиції студентами як психологічна проблема. Науковий вісник Херсонського державного університету Херсон, 2014. Вип. 1., Т.1. С. 234–239
4. Єрмаков І. Педагогіка життєтворчості: орієнтири для ХХІ століття / І.Єрмаков // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: наук.-метод. зб. [ред. кол. Н.Софій (голова), І.Єрмаков (керівн. авторськ. кол-ву і наук. ред.) та ін.]. – К.: Контекст, 2012. – С. 58-72.
5. Життєва компетентність особистості: наук. -метод. посібн. / за ред. Л.В.Сохань, І.Г.Єрмаков, Г.М.Несен. – К. Богдана, 2013. - 520 с.
6. Руденко О.В. Підвищення компетентності працівників освіти у спілкуванні // Наукові записки Інституту психології імені Г.С.Костюка: в 3 т./ – за ред. академіка С.Д. Максименка. – К.: Главник, 2005.Т. 3. – 2015. – С. 477–482.
7. Коровка О. А. Шляхи формування життєвих цінностей. в умовах модернізації освіти / О.А.Коровка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.g.ua/html/journal/2008-11/08keaihs.pdf>
8. Сухомлинський В. О. Народження громадянина / В. О. Сухомлинський. - М.: „Молода гвардія”. - 1971. - 270 с.
9. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (підписаний Президентом України 16.01.2019 р.)
11. Закон України «Про освіту» [електронний ресурс] / Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ввр), 2017, № 38-39, ст.380 – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
12. Концепції національного виховання студентської молоді (2009 р.);
13. Молчанова А.О. Організаційні засади педагогічної взаємодії викладача професійного навчального закладу з суб`єктами освітнього процесу // Післядипломна освіта в Україні, К., 2016.- № 1.- С.54-57.
14. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. – Режим доступу: <http://guonkh.gov.ua/contents/16/1517/Attaches/4455.pdf>

15. Управління розвитком професійного навчального закладу: праксеологічні засади: навч. посіб. / Л. М. Сергєєва, Т. О. Лукіна, Ю. С. Красильник, О. В. Пашенко, Т. І. Стойчик, В. О. Купрієвич; /за наук. ред. Л. М. Сергєєвої, Т. О. Лукіної. – Київ: Ліра-К, 2017. – 124 с.

16. Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення: матеріали парлам. слухань у Верховній Раді України 1 червня 2016 року // Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти. – Київ: Парлам. вид-во, 2016. —320 с. – (Серія «Парламентські слухання»).

17. Бех І.Д. Проблема патріотизму в сучасному науковому осмисленні / Директор школи, ліцею, гімназії. – 2015. – № 4/5. – С. 6– 12.

18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України», «Заходи щодо реалізації Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22# Text>

19. Лист МОН від 10.06.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України» - Режим доступу <https://mon.gov.ua/ua/npra/pro-deyaki-pitannya-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-v-zakladah-osviti-ukrayini-ta-viznannya-takim-sho-vtrativ-chinnist-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2020 №932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF# Text>